



- Viden i fællesskab

2014

## Kommunikationsteknologi – fra barn til voksen

VISS.dk har bedt Stensagerskolens IT-vejledere, Poul Erik Greva og Ole Dyrhund, fortælle om deres arbejde med at udrede og tilpasse IT-kommunikationshjælpemidler til børn og unge, her lægges grunden til et godt liv med optimal kommunikation – også i voksenalderen. De to herrer har holdt sølvbryllup på arbejdspladsen og kommunikerer efterhånden næsten uden ord sammen om... IT-kommunikation!

Af Liselotte Petersen, cand.mag.

Poul Erik og Ole er en del af Specialistteamet, hvor de i et tværfagligt samarbejde med talepædagoger og fysioterapeuter finder frem til de mest optimale kommunikationshjælpemidler til det enkelte barn på Stensagerskolen. Talepædagoger screener eleverne, og screeningen bruges til at udvælge, hvilken kommunikationsteknologi, der er hensigtsmæssig at tage i brug. Herefter startes et projekt op, hvor hjælpemidlet afprøves typisk over 3 til 6 måneder, her er Poul Erik og Ole i kontakt med børnene, og der samarbejdes med lærerne i klassen og senere i forløbet med forældrene. Der arbejdes i prøveperioden kun med kommunikationsapps, og der udarbejdes en kommunikationsbog på iPad. Støttebehovet beskrives og dokumenteres, således at forældrene kan lave en velbegrunderet ansøgning til kommunen om anskaffelse af IT-hjælpemidler. Når kommunikationssystemet fungerer og er sat i værk, overtager Hjælpemiddelcentralen arbejdet med vedligeholdelse med mere, indtil barnet bliver voksent.

Alle skal have kommunikationsmuligheder med så meget social implikation som muligt. De unge skal fx have redskaber til at skrive en mail og skrive en sms. Efter at iPad'en er kommet og har vundet indpas i de danske hjem, så anses den som et familiegode, dvs. det enkelte barn og dermed familien selv skal betale for den. Børnene og de unge får betalt programmer og forskellige specielle tekniske hjælpemidler. For 5 år siden blev der bevilliget kommunikationssystemer, som kostede

op til 30-40-50.000 kr., sådan er det ikke mere. I de tilfælde, hvor iPad'en ikke understøtter elevens kommunikationsbehov, bliver der selvfølgelig bevilliget det kommunikationsudstyr, som passer til eleven. Den teknologiske udvikling har forbedret tilbuddene og udvidet målgruppen, således at flere end tidligere kan hjælpes, fortæller Poul Erik og Ole.

### Flyttet hjemmefra – hvad så med kommunikationshjælpemidlerne?

Når de unge flytter hjemmefra eller flytter fra det bosted for børn og unge, de hidtil har boet på, så hører de under en anden lovgivning, de tilknyttes en ny sagsbehandler fra voksenhandicapområdet og får nu udelukkende support fra stedets pædagoger, som i bedste fald har en uddannelse i IKT. Pædagogerne på voksenområdet udfordres, fordi de møder unge, som kommer fra forskellige steder fra og dermed har opbygget deres kommunikationskompetencer og redskaber på forskellig vis. Det stiller store krav til pædagogerne på voksenområdet, som endvidere generelt er dårligere normeret end pædagogerne på børn- og ungeområdet. Det vil sige, at der er en risiko for at værdifulde kompetencer og viden går tabt i overgangsfasen fra barn/ung til voksen.

### Lærerne skal lære først

Begge IT-vejledere understreger, at det at have en iPad ikke revolutionerer noget i sig selv – der skal



udvælges og træffes valg i forhold til programmer og strategi, og sidst men ikke mindst skal der være fokus på at undervise lærerne i at bruge teknologien. Behersker lærerne ikke teknologien, så kan de ikke støtte eleverne i at bruge den.

En del af IT-vejledernes job er at have travlt på lærernes vegne: gøre det enkelt for dem at undervise og understøtte i brugen af kommunikationshjælpemidlerne. Med andre ord knokler de to IT-vejledere for at gøre det simpelt ud fra principperne i et KISS-system "Keep it simpel, stupid!"<sup>1</sup>: Poul Erik og Ole har arbejdet hårdt på at begrænse udbuddet af apps, fordi det er vigtigt at arbejde med teknologier, man kender, og som fungerer. Kriteriet for et godt kommunikationsredskab er, som Poul Erik siger: "Det skal virke rent teknisk! Hellere lidt der fungerer godt, end meget der fungerer halvgodt!". De har valgt at satse på app'en "Go Talk Now", som 80 % af eleverne bruger, mens resten bruger AVAZ og andre apps.

Trådløst netværk og iPad teknologien har revolutioneret tilbuddet til mennesker med brug for støtte til kommunikation. En bemærkelsesværdig sidegevinst er, at stigmatisering mindskes, fordi der bruges iPad, iPhone og lignende platforme nøjagtig som alle andre steder i samfundet, peger Poul Erik og Ole på.

### **Fra kassettebåndoptager til iPad**

Poul Erik og Ole har som sagt fejret 25 års jubilæum sammen – og de to joker da også med, at deres samarbejde efterhånden ligner et gammelt ægteskab! De landede begge tilfældigt på Stensagerskolen som næsten nyuddannede lærere, først i årsvikariater, siden som fastansatte lærere og efterhånden som IT-vejledere på fuld tid.

Ole beretter: "Dengang var der ikke noget med pc'er, højst en båndoptager. Så kom pc'en og de gamle DOS – systemer: Vi startede i et skab, så et kosteskab, så et kontor, så et lidt større kontor i takt med at antallet af pc'er voksede." Ole fortæller, at ledelsen var fremsynet og tidligt kunne se en idé i at satse på it-teknologien". De har begge brugt masser af tid på at reparere store tunge pc'er og tid på at sætte sig ind i nye systemer og opgradere programmer og masser af tid på at undervise og ajourføre lærerne. Poul Erik kommenterer tørt: "Jeg tør ikke tænke på, hvor meget spildtid, der har været. På den anden side har det forhåbentligt lagret sig, og lærerne på Stensagerskolen er blevet vænnet til at hele tiden at skulle omstille sig til nyt, for de har været med hele vejen!" Det er en kæmpe fordel, vurderer de begge.

Dokumentation via Skoleintra og elektroniske elevplaner har også givet et løft til skolehjem samarbejdet, kollegaer imellem og medarbejdere og leder. Alt dokumenteres via billeder og video. Normeringen er historisk set blevet dårligere – særligt ved overgangen fra amt til kommune, og teknologien er til en vis grad blevet en erstatning for fx aktivitetstilbud som svømning. Men paradoksalt nok forsøger man igen at fokusere mere på fysisk aktivitet i overensstemmelse med den nye folkeskolelov, og her kan teknologien bruges på nye måder, idet der er muligheder for at arbejde med QR-koder, GPS og skattejagt!

Begge IT-vejledere er med i et kommunikationsnetværk via flere Facebook-grupper, der er 4400 brugere, og her henter de inspiration og udveksler erfaringer med kolleger.

---

<sup>1</sup> *Keep it simple, stupid* - KISS' fundamentale filosofi handler om at alt skal være så enkelt som muligt, uden at den egentlige mening går tabt.



### **Faktaboks**

Stensagerskolen er en specialskole i Aarhus Kommune for ca. 210 elever med generelle indlæringsvanskeligheder, autisme spektrum forstyrrelser og/eller multiple funktionsnedsættelser.

Mange af eleverne har epilepsi, syns- og høreproblemer og enkelte er døvblinde. Der undervises på baggrund af folkeskoleloven, og der er også et SFO-tilbud.

IT-vejlederne er pt. "koblet" på 350 PC', som udlånes og vedligeholdes, de har egen server, smartboards, samt 105 iPads, diverse talemaskiner og Roll-Talks. Her yder de teknisk og pædagogisk support til vedligeholdelse og udvikling.

Se også: <http://stensagerikt.skoleblogs.dk>